

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	Бакалавр
Кафедра	Живопису	Рік навчання	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	вибіркова
Спеціальність	023 образотворче мистецтво	Семестри	6

Композиція з використанням діджитал технологій

Семестр 6. Курс 3 курс СЖ2023, 1-2 гр.
січень -травень 2026р.

Викладач	Коваленко Сергій Володимирович ст. викладач
E-mail	tvorchaki200@gmail.com
Заняття	Дистанційно, Classroom
Консультації	За домовленістю
Адреса	поверх 4, корпус 3, вул. Мистецтв 8
Телефон	(057) 706-02-81 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Заняття та консультації з викладачем відбуваються згідно розкладу у визначені дні та години у дистанційному на платформі Google meet, Classroom. Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є листування як електронною поштою, так і за допомогою месенджера Telegram .У разі необхідності додаткової консультації, фото робіт студентів можуть бути надіслані на пошту викладача та в Telegram.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Композиція з використанням діджитал технологій» є певний обсяг знань з композиції, рисунку, живопису, базових знань графічних редакторів, прийомів роботи з натури. Обов'язковим є достатній рівень навичок роботи з програмою Adobe Photoshop та графічним планшетом.

Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу та підготовки у практичній роботі.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Показ робіт із методичного фонду. Ознайомлення студентів з електронними версіями матеріалу з дисципліни «Композиція з використанням діджитал технологій» та застосування додаткової літератури з дисципліни та методичних матеріалів:

Методичні рекомендації

- 1 Глібко О. А. Комп'ютерна графіка. Створення та редагування растрових зображень : навч. посібник / О. А. Глібко, К. С. Голотенко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Планета -Прінт, 2020. – 294 с.
- 2 Женченко, І. (2017). Навчальний посібник «Комп'ютерна графіка: Adobe Photoshop CC». 96 с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

https://www.youtube.com/watch?v=151OtWzloJA&ab_channel=SerhiiKovalenko

<https://www.youtube.com/watch?v=ZC3gZUJIVA>

Чернявський, К. В., & Чернявська, Т. В. Еволюція візуальних образів людини у сучасному цифровому мистецтві. *Український мистецтвознавчий дискурс*. Київ, 2025. Вип. 1, С. 209–217. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2025.1.23>

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Виконання завдань з дисципліни «Композиція з використанням діджитал технологій» студентами 3-го курсу спеціалізації «Станковий живопис» потребує наступні матеріали: Комп'ютер або цифровий планшет підтримуючий опції малювання, графічний планшет, стилус.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Композиція з використанням діджитал технологій» є глибоке оволодіння цифровими інструментами створення зображень, системою засобів вираження художнього образу, здійснення основної задачі вищої художньої школи – підготовки кваліфікованих фахівців в області станкового живопису.

Завдання полягає у

- Вивчення інструментарія графічних редакторів.
- вивчення закономірностей побудови картинного простору композиційними засобами.
- Розвиток творчих здібностей та вмій.
- Вивчення закономірностей цифрових видів живопису.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «Композиція з використанням діджитал технологій»

«Композиція з використанням діджитал технологій» – вибіркова дисципліна, яка має на меті допомогти оволодіти цифровим інструментарієм композиції для створення високохудожніх образних композицій на полотні.

Практична підготовка бакалаврів є невід'ємною складовою навчального процесу, що здійснюється в умовах роботи з цифровим простором, а також полягає у вивченні аналогів, літератури, методичного фонду кафедри. Організація цього процесу забезпечує фахову підготовку художника-живописця в умовах, наближених до реалій майбутньої професійної діяльності в галузі станкового живопису, що сприяє успішній мистецькій діяльності.

Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, дисципліна вивчається протягом 1-го року навчання, складається з 2-ох семестрів та 3 кредитів ECTS (60 навчальних годин).

6 Семестр

Тема 2 «Умовність, як один з основних чинник образотворення».

Змістовний модуль 1.

Завдання 1 Стилi живопису. Практичне завдання: створення композиції у трьох різних стильових напрямках.

Завдання 2 Декоративні засоби композиції. практичне завдання: декоративне рішення заданого зображення на основі колажування.

Завдання 3 Портрет-образ. Стихія. Практичне завдання: створення композиції з вираженою конструктивно-пластичною ідеєю на основі образотворчої асоціативності.

Змістовний модуль 2

Завдання 4 Кіно і кадр. Практичне завдання – переробка кінокадру в індивідуальну композицію з зміною сенсового наповнення. Декоративне рішення. Застосування ШП.

Завдання 5 Екзаменаційне завдання. Парайдологічна композиція. Практичне завдання: Перетворення випадковості в закономірність. Створення композиції за парайделогічним принципом.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Метод повідомлення нових знань — практична робота в процесі виконання серії завдань. Основна форма вивчення курсу — практичні завдання.

Мета запропонованих завдань — є опанування та вмiле використання на практиці основних закономірностей живописної побудови форми живої голови та набуття практичних навичок роботи з матеріалами. Основними дидактичними принципами, покладеними в основу викладання дисципліни є:

- навчання на високому рівні труднощів;
- швидкий темп вивчення навчального матеріалу;
- усвідомлення матеріалу через проживання (активні форми навчання);
- систематична робота над особистісним розвитком студентів.

За термін навчання студенти повинні працювати з поставленою задачею керівником, але без прямих рекомендацій. Роль викладача є більш за все консультативною, тому що викладач виступає в ролі «замовника» той чи іншої роботи студентів.

Розвиток у процесі навчання здійснюється не тільки змістом навчального матеріалу, але й особистістю викладача і стилем спілкування зі студентами.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

- Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи виконаних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі перегляду.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)		Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	А+	98–100	задовільно	64–74	D
			А	95–97		60–63	E
			А-	90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	В		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F	
	75–81	С					

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з адміністрацією та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять студенти повинні обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності студент має право на дозвіл вийти з аудиторії. Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтвержені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені. Відсутність практичних завдань на поточних переглядах безпосередньо впливає на зниження підсумкової оцінки.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю визначено плагіат – тобто суттєве запозичення або копіювання в практичній роботі чужих матеріалів, студент не отримує бали за тему. Він зобов'язаний її переробити, в цьому випадку нараховується лише 50% від максимальної кількості балів за цю частину. Якщо факт академічної недоброчесності зафіксований на екзаменаційному перегляді — студент максимально отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
За розкладом	2.1	практичні	Ескізи - пошуки	2	Поточний перегляд	

За розкладом		практичні	Виконання роботи	2	Поточний перегляд	
За розкладом	2.2	практичні	Розробка ескізів Виконання роботи	4	Поточний перегляд	
За розкладом	2.3	практичні	Розробка ескізів	2	Поточний перегляд	
За розкладом		практичні	Виконання роботи	2	Поточний перегляд	
За розкладом		практичні	Завершальний етап з проробкою деталей	2	Поточний перегляд	
За розкладом	2.4	практичні	Розробка ескізів	2	Поточний перегляд	
За розкладом		практичні	Виконання роботи	2	Поточний перегляд	
За розкладом		практичні	Завершальний етап з проробкою деталей	2	Поточний перегляд	
За розкладом	2.5	практичні	Розробка ескізів	2	Поточний перегляд	
За розкладом		практичні	Виконання роботи	2	Поточний перегляд	
За розкладом		практичні	Виконання роботи	2	Поточний перегляд	
За розкладом		практичні	Виконання роботи	2	Поточний перегляд	
За розкладом		практичні	Завершальний етап з проробкою деталей	2	Поточний перегляд	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–40
2	Поточний контроль	0–60
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічно обгрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у міжнародних або всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях (отримав відзнаку).
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Практична подача акуратна, без помилок. Показав відмінні результати під час поточного контролю.
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, продемонстрував якісний рівень знань та вмінь під час поточного контролю, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання.
B	12–15	32–35	Студент добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно виконав усі поставлені задачі, творчо підійшов до виконання практичних завдань, але при цьому робота має незначні недоліки.
C	8–11	22–31	Студент в цілому добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки (відсутність творчого підходу тощо).
D	4–7	10–21	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвочасна подача виконаної роботи тощо).
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, не впорався з головними задачами дисципліни, практична робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвочасна подача виконаної роботи, значна кількість суттєвих помилок при виконанні завдання, пропуски занять без поважних причин тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять (1-3), виставкова участь у фестивалях та конкурсах (5–8), а також участь у житті групи (1–3). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- 1 Є. Силко «Теоретичні основи композиції. Методичні рекомендації до практичних завдань» Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 6010102 «Початкова освіта». Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка. 2015р.
- 2 Іттен Й. Мистецтво кольору / Ред. О. Плаксій. Київ: ArtHuss, 2022. 96 с..
- 3 Кафедра живопису ХДАДМ: традиції та сучасність / Міністерство освіти і науки України; Харківська державна академія дизайну і мистецтв; Факультет образотворчого мистецтва; Упор. М.І. Деркач, В.Ю. Гальченко. Харків: ХДАДМ, 2015. 123 с.
- 4 Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричніаспекти). Київ: Каравелла, 2004. 304с.

- 5 Н. Урсу «Теоретичні основи композиції: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ художніх та художньо-педагогічних спеціальностей / Н. О. Урсу, Б. М. Негода, В. А. Гнатюк, І. П. Міхалевська. - Кам'янець-Подільський : Кам.-Под. держ. унів., 2004. - 61 с.
- 6 Паньків Г. С. Теоретичні аспекти проблеми синтезу в пластичних мистецтвах. Вісник Харківської академії дизайну і мистецтв. Харків, 2017. № 5. С. 46 – 52.
- 7 Писанко М. М. Рух, простір і час в образотворчому мистецтві / 227 Микола Миколайович Писанко. – К. : Вища шк., 1995. – 63 с
- 8 Пономаренко М. Художньо-стилістичні особливості станкового портрету в живописі Харкова. ХХ–ХХІ ст.: автореф. дис. ... канд. мистецтвозн.: 17.00.05. Харків, 2015. 23 с.
- 9 Rudolph Arnheim Art and Visual Perception, Second Edition: A Psychology of the Creative Eye -University of California Press, 2004. - 528

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

- Ф. Ковальов «Золотий перетин в живописі» К.: Вища школа, 1989р.
- Смирна Л. В. Століття нонконформізму в українському візуальному мистецтві. Інт проблем сучасного мистецтва НАМ України. Київ: Фенікс, 2017. 480 с., іл.
- Сучасне мистецтво. Науковий збірник. Випуск XIV. – К.: ІПСМ НАМ України, 2018. – 375 с. – іл.
- Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва :навч. посіб. Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФПО Покора І. О., 2019. 91 с.